

RETTE TIL
Å LEVE ET FRITT OG
SELVSTENDIG LIV

prosjekt
frihet

lunargrupper.no

Forebygging av negativ sosial kontroll, æresrelatert vold og kjønnslemlestelse er en del av regjeringens integreringspolitikk, og viktig for å nå målet om at flere innvandrere skal delta i utdannings-, arbeids- og samfunnsliv. Prosjekt Frihet har siden høsten 2017 jobbet med å gi deltakere ved voksenopplæringer, videregående skoler og i frivilligheten kunnskap om disse temaene gjennom våre undervisningsopplegg.

De formelle og juridiske kravene Prosjekt Frihet – Livsmestring baserer seg på er: Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven), § 14 *Innholdet i og omfanget av introduksjonsprogrammet* og Forskrift til integreringsloven § 4 *Kurs i livsmestring*.

Lovgiver har bestemt at minimum 10 timer av elementene i livsmestring skal dekke temaområdene migrasjon, helse og mangfold. Prosjekt Frihet har laget et forslag til tema mangfold under overskriften retten til å leve et fritt og selvstendig liv. Ulike grupper kan ha ulike informasjons- og veiledningsbehov i de forskjellige emnene, og et minimumsantall er derfor ikke satt.

Prosjekt Frihet – Livsmestring har som mål å jobbe forebyggende mot negativ sosial kontroll gjennom formidling av kunnskap, dialog og deltakernes egenrefleksjon. På imdi.no under fagressurs for introduksjonsprogrammet gis det informasjon om hva tema skal handle om og anbefalte mål:

Temaet handler om å gi deltakerne kunnskap om retten til å bestemme over eget liv og ta selvstendige valg, også når det gjelder kjønnsuttrykk og samlivsformer. For å forstå og forholde seg til det norske samfunnet, skal deltakerne også få informasjon om ulikheter og likheter mellom kollektivistiske og individualistiske samfunn, negativ sosial kontroll, æresrelatert vold og andre former for vold i nære relasjoner.

Regjeringens integreringsstrategi (2019-2022). Integrering gjennom kunnskap.
 Handlingsplan mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse (2017-2020)
 Retten til å bestemme over eget liv.
 Handlingsplanen Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (2021-2024)

Bruken av dette kurset krever ingen sertifisering og Prosjekt Frihet støtter seg til kravene IMDi også viser til på sine hjemmesider. Her vises det til integreringsforskriften § 4 som slår fast følgende:

Kurset skal tilbys av personer med undervisnings- eller veiledningskompetanse. Personer som veileder eller underviser i livsmestring, skal som hovedregel ha relevant kompetanse innenfor tematikken nevnt i tredje og fjerde ledd.

STRUKTUREN I PROSJEKT FRIHET – LIVSMESTRING

Prosjekt Frihet – Livsmestring består av en PowerPoint med av 10 foiler til bruk i undervisning. Innholdet i undervisningsopplegget tar utgangspunkt i setningen «Retten til å leve et fritt og selvstendig liv», og deler denne opp i tre emner: Selvstendighet, rettighet, frihet. Hver av disse tre emnene behandles etter strukturen refleksjon, begrep, lovverk (eller beskrivelse) og eksempel. I tillegg er starten på undervisningen opptatt av ulikheter mellom kollektivistiske og individualistiske samfunn.

De ulike foilene i PowerPointen har nummer som tilsvarer nummeret i veiledningen. Det er store tema, emner, begreper og lovtekster som skal bearbeides og presenteres i løpet av 2 timer. Vi anbefaler derfor å bruke Prosjekt Frihet sitt 8 timers undervisningsopplegg i tillegg. Vi henviser til **prosjektfrihet.no** for mer informasjon.

Prosjekt Frihet – Livsmestring er utarbeidet i løpet av høsten 2021 ved Kvalifiseringstjenesten i Grimstad kommune med støtte gjennom prosjektmidler fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.

Vennlig hilsen arbeidsgruppa i Prosjekt Frihet – Livsmestring:

Arve Konnestad, Marit Bjelland, Tchomba Papy Kanda-Kanda og Linn Iren Engemyr Knutsen

Grimstad, 01.12.2021

Følg oss på Facebook: facebook.com/prosjektfrihet

Følg oss på Instagram: [prosjektfrihet](https://www.instagram.com/prosjektfrihet)

prosjektfrihet.no

Linn Iren Engemyr Knutsen

Prosjektutvikler i Prosjekt Frihet og
Fagleder Flyktningtjenesten i Grimstad kommune.

Telefon: 91 55 76 18

e-post: linn@prosjektfrihet.no // linn.knutsen@grimstad.kommune.no

Opphavsrett og copyright Prosjekt Frihet

Konseptet og innholdet i Prosjekt Frihet sine undervisningsopplegg og tilhørende materiell tilhører Linn Iren Engemyr Knutsen, og er underlagt opphavsrett i henhold til åndsverkloven. Dette innebærer at Linn Iren Engemyr Knutsen har enerett til å videreutvikle, reprodusere, spre og/eller lagre materiale som er blitt utviklet gjennom dette prosjektet. Det vil være seg PPT og annet tekstmateriell, workshops, foredrag, veileder ol., jf. Åndsverkloven § 2. I praksis betyr dette blant annet at tilgang til undervisningsmaterialet kun kan gis av Linn Iren Engemyr Knutsen.

Prosjekt Frihet og alle prosjektets konsepter og materiell nyter også vern etter markedsføringsloven. Undervisningsoppleggene og dets tilhørende materiell er originale med hensyn til tematisk innhold, vinkling og uttrykk. Etterligning av undervisningsopplegget vil kunne utgjøre en krenkelse av etterligningsvernet i markedsføringsloven §8a og/eller stride mot god forretningsetikk, jf. §1.

Linn Iren Engemyr Knutsen vil om nødvendig iverksette juridiske tiltak for å forsikre seg at ulovlig kopiering og videreformidling av Prosjekt Frihets undervisningsopplegg og tilhørende materiell opphører.

©Linn Iren Engemyr Knutsen

© LINN IREN ENGEMYR KNUTSEN

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

INTENSJONEN MED DENNE FOILEN:

Gi deltakerne kort informasjon om migrasjon og endringsprosess, og mulige kulturkrasj.

REFLEKSJON:

Kurset kan gjerne starte med å stille noen spørsmål til deltakerne for å raskt forsøke å engasjere dem i refleksjon og dialog. Man kan spørre om: Hvem var du i ditt hjemland? Hva har vært med å forme deg? Hvilken status og rolle hadde du i ditt hjemland? Hvordan har din familie, samfunn, kultur og tradisjon påvirket deg? Hvem er du i Norge? Er du den samme som du var i ditt hjemland? Har du samme status og rolle som du hadde i ditt hjemland? Er det noen ting i Norge som er med å påvirke deg som ikke påvirket deg før?

BEGREP:

Viktige begreper i denne delen er migrasjon og kulturkrasj. Når ordet kulturkrasj presenteres her må det ikke forstås som at møtet med Norge som et nytt land nødvendigvis skaper et kulturkrasj. Et krasj har stort sett negative konnotasjoner, så her må underviser være åpen for at deltakere ikke vil beskrive sitt møte med Norge som et krasj, men som noe svært positivt. Hvor deltakeren er i sin migrasjonsprosess vil med stor sannsynlighet også påvirke deres oppfattelse av krasj/ ikke krasj.

FORKLARING:

Dette kommer på neste foil gjennom å forsøke å forklare noen av forskjellene på kollektivistiske og individualistiske samfunn.

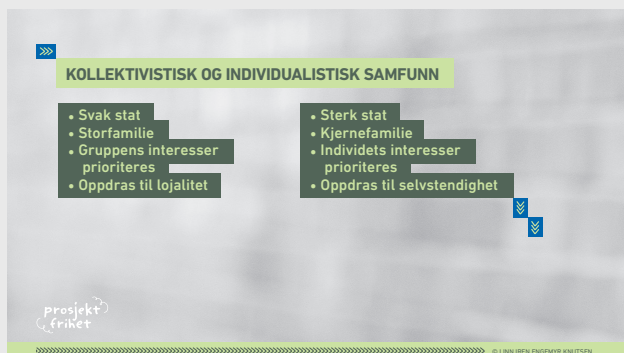
EKSEMPEL:

Josef er 19 år og har nettopp reist fra sitt hjemland til Norge. I hjemlandet er han vant til at man ikke har blikkontakt med personer av høyere rang, eldre mennesker eller personer av det motsatte kjønn. Å holde blikket lavt er et tegn på respekt for Josef. I Norge får han stadig beskjed om at han må møte blikket til den han snakker med, uansett alder og kjønn. Dette er vanskelig for Josef. Hva skal han gjøre? Hvilket råd kan deltakerne gi Josef?

Ideen med dette, og eksemplene som kommer på de neste foilene, er å beskrive en situasjon flere deltakere kan ha mulighet til å kjenne seg igjen i, og la dem gi råd til Josef. På denne måten trenger ikke deltakerne selv å produsere eksempler, og man unngår at enkeltpersoner må stå til ansvar for en selvopplevd situasjonsbeskrivelse. Navnet Josef er bevisst valgt da dette kan være et navn brukt i store deler av verden.

Det kan anbefales å lese følgende interessante artikkel om blikk og blikkontakt, **Blikkets kraft**, skrevet av Stig Heskestad, pensjonert psykiater og tidligere sjeflege ved Jæren DPS. Artikkelen er utgitt i Tidsskriftet Den Norske legeforening, utgave 15 2020, men kan leses digitalt her: <https://tidsskriftet.no/2020/10/essay/blikkets-kraft>

Migrasjonsprosessen er anbefalt som den innledende tematikken i elementet Livsmestring i et nytt land. Se mer informasjon om dette på imdi.no under Fagressurs for introduksjonsprogrammet.

INTENSJONEN MED DENNE FOILEN:

Gi deltakerne informasjon om noen av ulikhetene mellom kollektivistiske og individualistiske samfunn.

REFLEKSJON:

Et aktuelt spørsmål til deltakerne underveis, og etter at man har presentert forskjellene, kan være: Kjenner du igjen deg selv i et av, eller begge, disse samfunnene?

BEGREP:

Relevante begreper er kollektivistiske samfunn, individualistiske samfunn og æreskultur.

FORKLARING:

De forskjellene som er satt opp her er valgt ut som typiske forskjeller. Oversikten sier ikke noe om hva som er rett eller feil, bedre eller dårligere, men gir et innblikk i at ulike samfunn kan være tilnærmet helt motsatt i sin oppbygning. Disse forskjellene kan være med å forklare det noen av deltakerne opplever som kulturkrasj eller misforståelser i adferd og praksis. Det kan lett settes opp en lengre liste med generaliserte forskjeller, men det vil kreve mer tid. Har man mer enn to timer til faget livsmestring i et nytt land anbefales det at man bruker god tid på å forklare flere ulikheter, og også gjerne likheter.

For å få en bredere forståelse av forskjellene på ulike typer samfunn anbefaler vi å lese følgende:

Fafo-rapport 2019:01. Migrasjon, foreldreskap og sosial kontroll

<https://www.fafo.no/zoo-publikasjoner/fafo-rapporter/item/migrasjon-foreldreskap-og-sosial-kontroll>

Nasjonal digital læringsarena

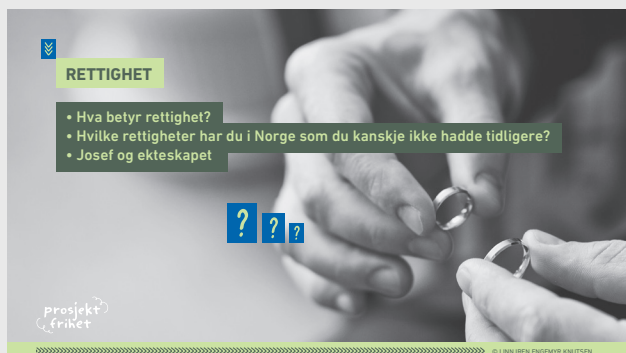
<https://ndla.no/nb/subjects/subject:18/topic:1:194233/topic:1:78246/resource:1:129336>

Al-Baldawi, Riyadh (2017). *Familjen i exil: flyktningfamiljer i en interkulturell og psykososial kontekst*.

Øyvind Dahl (2013). *Møter mellom mennesker. Innføring i interkulturell kommunikasjon. 2. utgave*.

EKSEMPEL:

Bruk gjerne eksemplet om Josef fra forrige foil også her. Josef kommer fra et kollektivistisk samfunn, hvor det også finnes en æreskultur. Josef er lært opp til at hvordan han bruker blikket kan gi respekt, eller skade hans omdømme. Hvis hans omdømme skades vil det kunne påvirke hele familiens ære. Hvis Josef fører skam over seg selv og familien, hvilke konsekvenser tenker deltakerne det kan få?

INTENSJONEN MED DENNE FOILEN:

Skape refleksjon rundt rettigheter i Norge og knytte dette til kunnskap om lovverk.

REFLEKSJON:

Spørsmål til deltakerne kan være: Hva tenker du på med ordet rettighet? Hvilke rettigheter har du? Hvilke rettigheter har du i Norge som du kanskje ikke hadde tidligere? Hadde du rettigheter, eller muligheter, i ditt hjemland som du ikke opplever å ha i Norge?

Underviser bør ha med seg bevisstheten om hvordan rettigheter kan operasjonalisere seg ulikt om man tenker ut i fra et kollektiv eller ut i fra individet.

Bildet viser to ringer. Underviser må gjerne sjekke med deltakerne om de forstår hva dette indikerer da det ikke er gitt at alle ser dette som et symbol på ekteskap.

BEGREP:

Viktige begreper her er rettighet, ekteskap, tvangsekteskap.

LOVVERK:

Presentasjon av lovverk knyttet til ekteskap, tvangsekteskap og frihetsberøvelse kommer på neste foil.

EKSEMPEL:

Josef kommer fra et samfunn og en kultur hvor han er vant til at familien velger ektefelle. I Norge har han fått beskjed om at han kan velge dette selv, og han er usikker på hva han skal gjøre. Familien har funnet en mulig forlovede til ham, men han ønsker egentlig å gifte seg med en annen person. Hvilke råd vil deltakerne gi Josef?

Det er bevisst at det ikke er skrevet kjønn på personen Josef ønsker å gifte seg med. Det kan gi rom for å snakke om situasjonen ut i fra om han ønsker å gifte seg med en kvinne, eller en mann. Det er mulig deltakernes reaksjoner vil variere etter hvilket kjønn som presenteres. Dersom det er anledning kan man også snakke om alternativet å forbli ugift. Det er ikke gitt at det å leve ugift aksepteres i alle samfunn som et legitimt livsvalg, men det er en likestilt mulighet i Norge.

Vi vil i forbindelse med dette eksemplet gjøre ekstra oppmerksom på at skeive med innvandrerbakgrunn er i en særlig sårbar situasjon fordi de kan bryte med normer for seksuell orientering og kjønnsidentitet. Dette kan føre til kontroll og vold fra familien eller miljøet. Samtidig kan de oppleve rasisme og diskriminering i det skeive miljøet. Dette kan være ekstra belastende. Les mer om dette i **Handlingsplanen Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold** (2021-2024), og se **skeivverden.no** for mer kunnskap, veiledning og hjelp.

INTENSJONEN MED DENNE FOILEN:

Gi kunnskap om norsk lovverk knyttet til ekteskap og tvangsekteskap.

BEGREP:

De tre begrepene fra forrige foil gjelder også her.

LOVVERK:

På foilen vises det til to ulike lover, ekteskapsloven og straffeloven. Teksten på foilen er en forkortet omskriving av lovens nøkkelinnhold. Dette er gjort av hensyn til begrenset tid i elementet livsmestring.

Lov om ekteskap (ekteskapsloven) sier i tillegg blant annet følgende i kapittel 1, om vilkår for å inngå ekteskap:

- § 1. Kjønn. To personer av motsatt eller samme kjønn kan inngå ekteskap.
- § 1 a. Ekteskapsalder. Den som er under 18 år, kan ikke inngå ekteskap.
- § 1 b. Frivillighet. Kvinner og menn har samme rett til fritt å velge ektefelle. Ekteskap skal inngås av egen fri vilje og med eget samtykke.

Ekteskapsloven sier også at ektefellene har lik rett på eventuell skilsmisse.

Fra lov om straff (straffeloven), annen del, kapittel 24. Vern av den personlige frihet og fred er det hentet ut følgende to paragrafer, §253 og §254, hvorav den siste presenteres på foil nummer 9.

§ 253 om tvangsekteskap, som er tatt med på denne foilen, er i fulltekst slik:

Med fengsel inntil 6 år straffes den som ved vold, frihetsberøvelse, annen straffbar eller urettmessig atferd eller utilbørlig press tvinger noen

- a) til å inngå ekteskap
- b) inn i en ekteskapslignende forbindelse.

I vurderingen av om det foreligger en ekteskapslignende forbindelse skal det legges vekt på om forbindelsen er varig, oppleves som bindende og etablerer rettigheter og plikter mellom partene av rettslig, religiøs, sosial eller kulturell karakter. På samme måte straffes den som ved å forlede eller på annen måte medvirker til at en person reiser til et annet land enn der personen er bosatt, med forsett om at personen der vil bli utsatt for en handling som nevnt i første ledd.

Annen relevant informasjon til denne foilen er at Norge har en egen lov, likestillings- og diskrimineringsloven, som har som formål å fremme likestilling og hindre diskriminering blant annet på grunn av kjønn, graviditet, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, alder og andre vesentlige forhold ved en person.

Man kan også gjerne lese mer om seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk på følgende side:

<https://www.regjeringen.no/no/tema/likestilling-og-inkludering/likestilling-og-inkludering/seksuell-orientering-og-kjonnsidentitet/id2005942/>

EKSEMPEL:

Eksempelet som ble skissert på forrige side kan brukes her også.

INTENSJONEN MED DENNE FOILEN:

Skape refleksjon rundt begrepet selvstendighet, og hva det kan bety for den enkelte som individ.

REFLEKSJON:

Underviser kan gjerne spørre deltakerne om hva de mener selvstendighet er, og fortsette med: Hva betyr selvstendighet for deg? Hva betyr det å ta selvstendige og egne valg? Er kontroll fra myndighetene eller familien noe som kan begrense selvstendigheten din? Barneoppdragelse er en form for kontroll. Er det positivt eller negativt?

BEGREP:

Relevante begreper er selvstendighet, sosial kontroll, negativ sosial kontroll, formell sosial kontroll, uformell sosial kontroll og æresrelatert vold.

FORKLARING:

Presentasjon av definisjonen på negativ sosial kontroll kommer på neste foil.

EKSEMPEL:

Eksempelet som følger er en videreføring av refleksjonen, og setter Josef opp i et par ulike situasjoner av kontroll. Situasjonene kan presenteres deltakerne for å høre deres responser. Forslag til svar er satt i parentes.

Josef kjører bil, og må stoppe på rødt lys. Hvilken form for sosial kontroll er det? (Dette regnes som formell sosial kontroll fra myndighetene.)

Josef vil på sommeren gå i shorts og singlet på kontoret der han jobber. Kollegene ser rart på ham. Hvilken form for sosial kontroll kan det være? (Dette kan være uformell sosial kontroll, altså en uskreven regel og bare noe alle kollegene vet er en norm. Det kan også være et formelt reglement ved arbeidsplassen som angir gjeldende kleskoder, og er da en mer formell sosial kontroll.)

Josef ønsker å selv bestemme hvem han gifter seg med, men familien presser ham til å gifte seg med den de har valgt. Han trues med ekskludering om han ikke er lydig. Hvilken form for sosial kontroll kan det være? (Dette kan være negativ sosial kontroll, æresrelatert vold eller det kan være et brudd på straffelovens § 253+254)

Andre nyttige spørsmål kan være: Er formell kontroll fra myndighetene, som for eksempel trafikkregler, et problem? Begrenser det din selvstendighet? Hva med uformell kontroll fra familie eller en gruppe, er det et problem? Begrenser det din selvstendighet?

Les gjerne mer om ulike former for sosial kontroll på Store norske leksikon, https://snl.no/sosial_kontroll

NEGATIV SOSIAL KONTROLL

- Press, oppsyn, trusler eller tvang som systematisk begrenser noen i sin livsutfoldelse eller gjentatte ganger hindrer dem i å treffe selvstendige valg om eget liv og fremtid.
- Dette gjelder for eksempel den enkeltes selvbestemmelse over egen identitet, kropp og seksualitet, frihet til å velge venner, fritidsaktiviteter, religion, påklædning, utdanning, jobb, kjæreste og ektefelle, og til å be om helsehjelp.
- I vurderingen av om et handlingsmønster utgjør negativ sosial kontroll, skal det tas hensyn til den kontrollerte partens alder og utvikling, samt til prinsippet om barnets beste.

prosjekt frihet

© LINN IREN ENGEMYR KNUTSEN

INTENSJONEN MED DENNE FOILEN:

Forklare hva negativ sosial kontroll kan være.

REFLEKSJON:

Når det gjelder refleksjon på denne foilen kan man gjerne videreføre refleksjonene fra forrige foil.

BEGREP:

Relevante begreper er selvstendighet, sosial kontroll og negativ sosial kontroll.

FORKLARING:

Definisjonen på negativ sosial kontroll (hentet fra *Handlingsplanen Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold* (2021-2024), side 8.

EKSEMPEL:

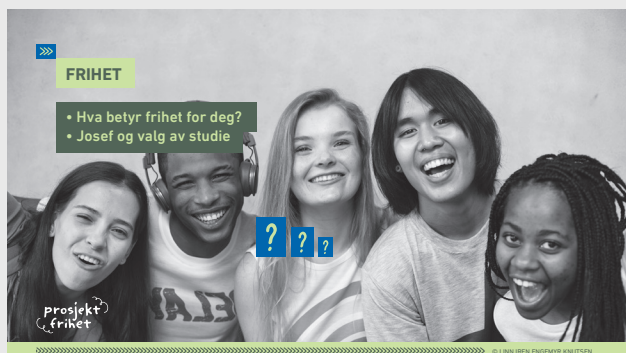
Man kan gjerne forsøke å gi deltakerne noen konkrete eksempler på hva man mener negativ sosial kontroll kan være.

Det er for eksempel:

Foreldre eller partner som sjekker mobilen din, foreldre eller partner som bestemmer klærne dine, foreldre eller partner som bestemmer vennene dine eller hvem og når du kan delta i sosiale aktiviteter, mobbing, ryktespredning og sladder, frihetsberøvelse, overvåkning, at du påføres skyld og skam, trusler om vold og ekskludering, fysisk eller psykisk vold, frykt for å bli presset inn i et ufrivillig ekteskap, usikkerhet og engstelse for å bli etterlatt i utlandet mot din vilje.

Negativ sosial kontroll kan ta fra den enkelte friheten, ødelegge selvtilliten og selvfølelsen, og hindre den enkelte i å være selvstendig og fri til ta egne valg.

EGNE NOTATER:

INTENSJONEN MED DENNE FOILEN:

Skape refleksjon rundt begrepet frihet, og hva det kan bety for den enkelte som individ.

REFLEKSJON:

Refleksjonen kan gjerne åpne med det spørsmålet som også står på foilen: Hva betyr frihet for deg?

Forståelsen av innholdet i frihetsbegrepet kan ha store variasjoner. Variasjonene kan blant annet påvirkes av om man orienterer seg ut i fra først og fremst å være en del av et kollektiv, eller som et individ. Det er viktig at man i dette ikke setter individualisme og frihet opp som synonymer, og samtidig som en motsetning til det kollektivistiske. Man kan ha frihet og samtidig være del av en gruppe, og leve i et kollektivistisk samfunn. Underviser bør også ha bevissthet om at frihet for noen kan ha en høy pris, og at frihet ikke er like lett for alle å forholde seg til. Hylland Eriksen og Vetlesen skriver i boken *Frihet* at «Frihet står alltid i et spenningsforhold til trygghet, og i en dilemmasituasjon vil mange velge trygghet fremfor frihet. Frihet kan rent faktisk være et annet ord for utrygghet eller usikkerhet» (2007:6).

Et eksempel på kostnaden ved å ta friheten i bruk er Fadime. Hun ble drept av sin far i 2002 fordi hun hadde gjort egne selvstendige valg som brøt med normene i slekten, og det kollektivistiske samfunnet hun var vokst opp i. Les gjerne Unni Wikans bok fra 2003: *For ærens skyld - Fadime til ettertanke*. Det er ikke meningen at dette skal presenteres om et eksempel i undervisningen, men det kan gi nyttig bakgrunnsinformasjon til underviser.

BEGREP:

Viktige begreper er frihet og fellesskap.

LOVVERK:

På neste foil presenteres artikkel 1 fra Verdenserklæringen om menneskerettigheter, og straffelovens §254 om frihetsberøvelse.

EKSEMPEL:

Josef har et dilemma. Han ønsker å leve sitt eget liv og gjøre sine egne valg, men opplever at familien reagerer negativt på valgene han gjør. Det er det enkleste og opplevd tryggeste for ham å være lydig mot familien, men da kan han ikke gjøre det han har lyst til. Han har lyst til å studere musikk når han er ferdig med videregående, men familien mener han må bli lege. Hvis han skal studere musikk må han flytte og bo alene på hybel i en annen by, men hvis han studerer til å bli lege kan han fortsette å bo hjemme. Hvilket råd vil deltakerne gi Josef? Ville rådene vært annerledes om den som var i en liknende dilemmasituasjon var kvinne?

Et annet eksempel kunne vært at Josef ønsket å bytte religion, eller ikke være knyttet til noen religion i det hele tatt.

Aktuelt lovverk som kan gi bakgrunn til eksemplene er Barneloven § 32 som oppstiller selvbestemmelsesrett for unge i valg av utdanning og medlemskap i foreninger og trossamfunn fra de fyller 15 år.

INTENSJONEN MED DENNE FOILEN:

Bevistgjøre om at det finnes menneskerettigheter som snakker om vår individuelle frihet, og at norsk lov i tillegg bekrefter denne friheten.

REFLEKSJON:

Underviser kan gjerne sjekke med deltakerne om de kjenner til FNs menneskerettigheter, og hvilken erfaring de eventuelt har med dem.

FN har 193 medlemsland, som med få unntak betyr at alle anerkjente land i verden er medlemmer. Alle medlemslandene har signert på menneskerettighetene. Vatikanet er den eneste anerkjente uavhengige staten som ikke er medlemsland. Palestina har søkt om medlemskap, og har nå fått observatørstatus. Dette betyr at de fleste av deltakerne kommer fra land som har signert på menneskerettighetene. Hva tenker deltakerne om det at menneskerettighetene gjelder i deres hjemland. Stemmer det med deres erfaringer?

Menneskerettighetene sier også at alle mennesker er født frie og skal ha lik tilgang på frihet uavhengig av hvem de er med tanke på blant annet etnisitet, hudfarge, seksuell orientering, alder og kjønn. Har alle mennesker lik frihet? Har ikke mennesker samme menneskeverd?

BEGREP:

Viktige begreper er frihetsberøvelse, menneskerettigheter og menneskeverd.

LOVVERK:

På foilen presenteres første artikkel i Menneskerettighetene, som sier at: Alle mennesker er født frie og med samme menneskeverd og menneskerettigheter. De er utstyrt med fornuft og samvittighet og bør handle mot hverandre i brorskapets ånd.

I tillegg presenteres en noe komprimert §254 fra straffeloven. Fulltekst er som følger: Den som ved innesperring, bortføring eller på annen måte rettsstridig fratar noen friheten, straffes med bot eller fengsel inntil 3 år.

Se mer på foil nummer 5 hvor straffelovens §253 presenteres.

Se gjerne ytterligere informasjon om FN og menneskerettighetene på FN sin nettside:

<https://www.fn.no/tema/menneskerettigheter/menneskerettigheter>

INTENSJONEN MED DENNE FOILEN:

Oppsummere timene.

REFLEKSJON:

Underviser kan gjerne spørre deltakerne: Hva har du lært? Var noe av det vi snakket om nytt? Var noe av det vi snakket om utfordrende eller vanskelig? Var noe av det vi snakket om bra? Etter hvert kan man også spørre deltakerne hva de forstår med setningen som står på foilen: Jeg har rett til å leve et fritt og selvstendig liv.

Setningen på foilen kan man gjerne få deltakerne til å si for seg selv, si det til personen de sitter ved siden av eller gjenta høyt, slik at de kanskje husker den bedre.

UTTRYKK:

Retten til å leve et fritt og selvstendig liv.

EKSEMPEL:

Det er ikke lagt opp til et eget eksempel her. Siste foilen ønsker å samle trådene og forsøke å få deltakerne til å gjenfortelle noe av det de har lært eller reagert på i løpet av timene.

EGNE NOTATER:

ETTERORD

Målet for dette 2 timers kurset er å gi deltakerne kunnskap om retten til å bestemme over eget liv og ta selvstendige valg. Det er store temaer som behandles, og dette kurset må anses å kun være en liten del av det totale arbeidet for å gi deltakerne tilstrekkelig kunnskap om tema. Vi anbefaler derfor gjerne å bruke Prosjekt Frihet - Voksen sitt 8-timers undervisningsopplegg i tillegg, eller finne andre måter å snakke om rettigheter, friheter og mangfold til deltakerne.

Vi i Prosjekt Frihet håper at vårt forslag til livsmestringskurs har vært nyttig.

Ta gjerne kontakt med prosjektutvikler Linn Iren Engemyr Knutsen om du har kommentarer, spørsmål eller erfaringer du ønsker å dele.

Vennlig hilsen

Linn Iren Engemyr Knutsen

Prosjektutvikler i Prosjekt Frihet og
Fagleder Flyktningtjenesten i Grimstad kommune.

Telefon: 91 55 76 18 eller 91 60 84 82

e-post: linn@prosjektfrihet.no // linn.knutsen@grimstad.kommune.no

